

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ
ΕΠΙ ΤΗ ΑΚΑΔΗΜΕΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
«ΠΑΤΡΙΩΝ»
340Σ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ 3 Α
ΤΗΛΕΦ. 582

ΤΑ ΠΑΤΡΙΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

*Εκδιδόμενον τη επιμελείᾳ κυριότητος ἐκ τῶν κ. κ. Γ. Ν. Χαϊζιδάκη, Κ. Γ. Ζησίον και Ι. Μ. Δαμβέργη διευθύνοντος.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΤΥΠΟΥΝΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

ΤΟ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟΝ ΑΛΓΟΣ

Τὸ ἄλγος τῆς ἄνω Ἡπειροῦ βαθύτατα συναισθάνεται ὁ Ἑλληνισμὸς ὁλόκληρος καὶ κάθε στεναγμὸς Ἡπειρώτου Ἑλλήνος, ἐπανερχομένου ἀπὸ τὸ ἱλαρὸν φῶς τῆς ἐλευθερίας εἰς τὰ σκότῃ νέας δουλείας, συνοδεύεται ἀπὸ πανελλήνιον οὐρανομήκη ἀρὰν κατ' ἐκείνων, οἵτινες σφαιγιάζοντες τὸ δίκαιον ἀποδεικνύουσιν ἅπασι ἐπὶ οὐχὶ «ἐλέω Θεοῦ» ἀλλὰ «ἐντολῇ τοῦ ἐπικαταράτου» βασιλεύουσι καὶ κυβερνῶσιν.

Ἀλλὰ τὸ ἄλγος τῶν Ἡπειρωτῶν οὔτε θὰ συντρίψῃ οὔτε θὰ ἀλλοιωσῇ κατ' οὐδὲν τὴν ἐλληνικωτάτην αὐτῶν ψυχὴν, ὅπως ἤλπισαν καὶ προσδοκῶσιν οἱ δῆμιοί των. Τοῦναντίον θὰ μεταβληθῇ εἰς χαλύβδινον θώρακα ἀντοχῆς καὶ καρτερίας, τὸν θώρακα ἐκείνων, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐθραύσθησαν τὰ ξίφη τόσων κατακτητῶν καὶ αἱ ἐπιβουλαὶ τόσων ἐπιδρομῶν.

Ἐλέχθη ὅτι ἐκ τῶν θυμάτων τῆς σκληρᾶς ἀνάγκης τὰ μὲν γυναικόπαιδα θὰ ἐκπατρισθοῦν οἱ δὲ δυνάμενοι νὰ φέρωσιν ὅπλα θὰ πείσωσι μέχρις ἐνὸς πρὶν ἢ παραδώσωσι τὴν προσφιλεῖ γενέτειραν εἰς τὸν νέον δεσπότην.

Ἀλλ' αὐτὸς ἀκριβῶς εἶναι ὁ ἔνοχος πόθος τῶν ἀρπάγων τῆς ἐλληνικῆς γῆς. Γνωρίζοντες οὗτοι καὶ πεπεισμένοι ἐκ μακρᾶς πείρας ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ γίνωσι κύριοι τῶν ἐλληνικῶν ψυχῶν, ὀνειροπολοῦσι τὸν ἐκπατρισμὸν των, ὅπως ἀνενόχλητοι δεσποσῶσιν ἐπὶ τῶν χωρῶν ἐκείνων, ὧν ἐν δοκιμασίαις καὶ διωγμοῖς ἐφρούρουν αὐταὶ τὴν κυριότητα. Γνωρίζοντες καὶ πεπεισμένοι ὅτι καὶ κύριοι γινόμενοι τῶν ἐλληνικῶν χωρῶν θὰ κατέχωσιν αὐτὰς ὡς ὑποτελεῖς τοῦ ἐλληνικοῦ πνεύματος, τούτου πρὸ παντὸς ἐπιδιώκουσι τὴν ἐκμηδένισιν.

Ἀλλὰ ματαία ἡ ἐναγῆς αὐτῶν ἐλπίς, ὡς ματαία ὑπῆρξε καὶ ἔλων τῶν ἄλλων, οἵτινες ἐπὶ αἰῶνας εἰργάσθησαν πρὸς μερικὴν καὶ ὀλικὴν τοῦ Γένους ἐξόντωσιν.

Ὅλα τὰ μαρτύρια τῆς κολάσεως ἔθεσαν εἰς ἐνέργειαν ἐναμίλλως, ὁρδαὶ ἀγρίων καὶ συμμαχίαι «ἐλέω Θεοῦ» ἐστεμμένων, ὅπως ἐκλείψῃ ἀπὸ προσώπου γῆς ὁ Ἑλληνισμός. Ἀλλ' ὁ Θεός, τοῦ ὁποίου καὶ οὗτοι καὶ ἐκεῖνοι ἐβλασφήμουν οὕτω τὴν δύναμιν καὶ τὸ ἔλεος, διὰ τε τοῦ 1821 καὶ διὰ τοῦ 1912 καὶ τούτους κατεκεραύνωσε καὶ ἐκείνους.

Εὐεξήγητος καὶ εὐλογος ὁ ἐκ τοῦ ἄλγους στεναγμός. Δὲν ὑπάρχει καρδία ἐλληνικὴ ἐκ τῆς ὁποίας ὀλιβερώτατος νὰ μὴ ἐκφεύγῃ. Ἀλλ' ὄχι ἀπελπισίαν. Θὰ ᾔτο αὕτη ἀρνήσις τῆς πρὸς τὸν Θεὸν πίστεως.

ΤΟ ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

Κυριακὴ Α'. Νηστειῶν

(Ἰωάν. 1. 44—52).

Κείμενον

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἠθέλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐξελθεῖν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· καὶ εὗρίσκει Φίλιππον καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι. ἦν δὲ ὁ Φίλιππος ἀπὸ Βηθσαϊδά, ² ἐκ τῆς πόλεως Ἀνδρέου καὶ Πέτρου. εὗρίσκει Φίλιππος τὸν Ναθαναὴλ ³, καὶ λέγει αὐτῷ· ὃν ἔγραψε Μωϋσῆς ἐν τῷ νόμῳ καὶ οἱ προφῆται, εὗρήκαμεν, Ἰησοῦν ⁴ τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ. καὶ εἶπεν αὐτῷ Ναθαναὴλ ⁵· ἐκ Ναζαρέτ δύναται τι καλὸν εἶναι; λέγει αὐτῷ Φίλιππος· ἔρχου καὶ ἴδε. εἶδεν ὁ Ἰησοῦς τὸν Ναθαναὴλ ἐρχόμενον πρὸς αὐτὸν καὶ λέγει περὶ αὐτοῦ· ἴδε ἀληθῶς Ἰσραηλίτης, ἐν ᾧ ὁ δόλος οὐκ ἐστὶ ⁶. λέγει αὐτῷ Ναθαναὴλ· πόθεν με γινώσκεις; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ πρὸ τοῦ σὲ Φίλιππον φωνῆσαι, ὄντα ὑπὸ τὴν σικκὴν εἰδόν σε. ἀπεκρίθη Ναθαναὴλ καὶ λέγει αὐτῷ· ραβδί, σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, σὺ εἶ ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ. ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὅτι εἶπον σοι, εἰδόν σε ὑποκάτω τῆς σικκῆς, πιστεύεις; μείζω τούτων ὄψει· καὶ λέγει αὐτῷ· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ⁷. ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεωγμένον, καὶ τοὺς ἀγγέλους τοῦ Θεοῦ ἀναβαίνοντας καὶ κατεβαίνοντας ἐπὶ τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου. ⁸

Σημειώσεις.

- 1) Γαλιλαία=Οὗτος ἐκαλεῖτο τότε ἡ βόρειος Παλαιστίνη
- 2) Βηθσαϊδά=κατὰ τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Γενησαρέτ πλησίον τῆς Καπερναούμ.
- 3) Ναθαναὴλ ἢ ὁ παρ' ἄλλοις εὐαγγελισταῖς Βαρθολομαῖος. Ναθαναὴλ τὸ κύριον ὄνομα Βαρθολομαῖος δὲ τὸ ἐπιθετικόν, σημαίνει υἱὸς θαλαμᾶ.—4) Ναζαρέτ ἐν τῇ κἀτῳ Γαλιλαίᾳ.—5) Οὐδὲν περὶ Ναζαρέτ οἱ προφῆται προηγγείλαν. Εὐλόγος δὲ ὁ Ναθαναὴλ παρατήρησεν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ περιμεινόμεν ἄγαθόν τι ἐκ Ναζαρέτ, ἥτις ἦτο μικρὰ καὶ ἀφανὴς κώμη.
- 6) Ἀμὴν ἢ ἀμὴν=λέξις ἑβραϊκὴ, ἥτις προτασσόμενη τοῦ λόγου ἐρμηνεύεται· ἀληθῶς, καὶ ἔπειτα ἐπαναλαμβάνουμένη ὡς ἐνταῦθα εἶναι ὑπερθετικῶς βεβαιωτική.—Εἰς τὸ τέλος τοῦ λόγου ἰσοῦται τῷ γένει οἱ τοῖοι.—7) Διὰ τῶν λόγων τούτων ἐννοεῖται ὅτι ἐν τῇ αὐτῇ ἀνοιγθεῖσαν κοινωνίαν μεταξὺ τῶν πιστευόντων εἰς αὐτὸν καὶ τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ἀποστόλου ἐν γενεῇ κόσμου, καὶ ἀπ' ἐτέρου τὴν δι' αὐτοῦ μέλλουσαν καὶ ἐνασκηθῆσθαι καὶ ὑπεράνθρωπον δύναμιν.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΗΣ ΘΡΟΘΟΞΕΙΑΣ

Μέγας καὶ καταστροφικὸς ἐμφύλιος σπαραγμὸς ἐλυμμάνετο ἐπὶ ὁλόκληρον αἰῶνα τὸ Βυζαντικὸν κράτος καὶ ὁ σπαραγμὸς αὗτος φέρεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὑπὸ τὴν προσωμίαν «**Εἰκονομαχία**». Τὴν ἐκ τῆς φαύλου διοικήσεως αὐτῶν οἱ αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου ὁσημέραι ἐξασθένειν τοῦ κράτους θέλοντες νὰ προσλάβωσι καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ἀναρθώσιν εἰς τὰ ἀληθῆ αἰτία αὐτῆς, ἠτιάθησαν τὴν ὑπερ-

βάλλουσιν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους προσκόλλησιν τῶν ἀνθρώπων εἰς τοὺς τύπους τῆς χριστιανικῆς λατρείας καὶ ἐκ τούτου δεινὸν κατ' αὐτῶν πόλεμον ἐκύρηξαν.

Ὅτι ἡ τυρλὴ προσκόλλησις τῆς λατρείας δὲν εἶναι λογικὴ, ἡ μέχρι μάλιστα ἀντικειμενολατρείας παρὰ τοῖς ἀμαθέσιν ἐξικουμένη, οὐδεὶς ὁ ἀντιλέγων· τούναντίον, οἱ εἰκονομάχοι αὐτοκράτορες ἔδει νὰ ἀναπτύξωσι τὸν λαὸν καὶ διὰ τῆς ὀρθῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας νὰ προσηλώσωσι τὸν νοῦν αὐτοῦ εἰς τὴν ἀληθῆ λατρείαν· ὅτι δὲ τοῦτο ἦτο μόνον πρόφρασις, τὸν αἰτίων πηγαζόντων ἐξ ἐλλείψεως τῶν αὐτοκρατόρων τούτων εὐσεβείας, καὶ ἀδυναμίας ἐπιμέμπτου περὶ τὸ διοικεῖν ἐπιμελῶς, εἶναι πιθανώτατον· διότι οἱ ἐμφύλιοι ἐκείνοι σπαρταροὶ ἀντὶ νὰ ἀπομακρύνωσι τοὺς φανατικούς ἀπὸ τὴν προσκύνῃσιν τῶν εἰκόνων καὶ νὰ δοθῇ νέα ὡς προῦδάλετο· ζῶν τούναντίον ἐξησθένησεν ἐπὶ μᾶλλον ἡ αὐτοκρατορία δεινῶς δοκιμασθεῖσα ἐπὶ πλεον ὁ λαὸς ἔμεινεν ἐν τῷ ὑπερβάλλοντι φανατισμῷ μὴ δυνάμενος νὰ διδασθῇ τὰ τῆς θεοσεβείας ὑπὸ τὴν σπάθην τῶν ἀντιφρονούντων.

Ἡ δικαιοσύνη ἐν τῷ ἀγῶνι τούτῳ ἐξῆλθε νικητρία καὶ μετὰ ἐνὸς αἰῶνος (730—849) καταπολέμησιν τῶν εἰκόνων καὶ τῶν ὑπερασπιστῶν αὐτῶν, εἰκονολατρῶν καλουμένων, αὗται πάλιν κατέλαβον τὴν προσήκουσαν αὐταῖς θέσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ διὰ τῶν δύο αὐτοκρατειρῶν τῆς Εἰρήνης καὶ τῆς Θεοδορίας.

Τὴν τελικὴν ταύτην νίκην ἐώρτασεν ὁ Ἑλληνικὸς Χριστιανισμὸς καὶ περιήγαγεν ἐν θριαμβευτικῇ λιτανείᾳ τὰς εἰκόνας πρωτοστατούσης τῆς αὐτοκρατείας Θεοδορίας. Τὴν ἐπέτειον τῆς νίκης ταύτης ἐορτάζει ἡ Ἐκκλησία τὴν πρῶτην Κυριακὴν τῶν νηστειῶν, ἢ Κυριακὴν τῆς Ορθοδοξίας ἀπεκάλεσεν. Ἀλλ' ἡ νίκη αὕτη, ὡς εἶδος, ὀφείλεται εἰς τὴν ὀρθὴν πίστιν τῶν ὀρθοφρονούντων Χριστιανῶν, οἵτινες τὰ πάντα ὑπέμειναν παρὰ τῶν εἰκονοκλαστῶν ὑπὲρ τῆς ἐπικρατήσεως τῆς ἀληθείας, ἥτις ἐν τέλει ἐθριάμβευσε. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐκκλησία ὥρισε νὰ ἀναγινώσκῃται κατὰ τὴν Κυριακὴν ταύτην ἡ ἐκ τῆς πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολῆς περικοπή, ἐν ᾗ ὁ Ἀπόστολος ἐξάγει τὴν δυνάμιν τῆς πίστεως.

«Ἐπιλείπει γὰρ με διηγούμενον ὁ χρόνος περὶ Γεδεὼν, Σαμψὼν κλπ., οἱ διὰ πίστεως κατηγωνίσαντο βασιλείας, εἰργάσαντο δικαιοσύνην, ἐπέτυχον ἐπαγγελιῶν, ἐφράξαν στόματα λεόντων, ἐσθεσαν δυνάμιν πυρός, ἐφυγον στόματα μαχαίρας, ἐνεδυναμώθησαν ἀπὸ ἀσθενείας, ἐγεννήθησαν ἰσχυροὶ ἐν πολέμῳ, παρεμβόλας ἐκλιναν ἀλλοτρίων.»

Ἐτεροι χάριν τῆς πίστεως ἐνεπαίχθησαν, ἐμαστιγώθησαν, ἐρρίφθησαν εἰς τὰς φυλάκας, ἐλιθοβολήθησαν, ἐπειρονήθησαν, πειρασμοὺς παντοίους ἔλαβον, διὰ μαχαίρας ἐφονεύθησαν, ἄλλοι δὲ καταδικασμένοι ἠναγκάσθησαν νὰ ἐνδύωσι δέρματα στερούμενοι τῶν πάντων, θλιβόμενοι κακουχούμενοι, πλανώμενοι εἰς τὰς ἐρήμους, κρυπτόμενοι εἰς τὰ σπήλαια καὶ τὰς ὁπὰς τῆς γῆς.

Ἀλλὰ πάντα ταῦτα ἦσαν ἀνίκανα νὰ ἀποσπᾶσιν αὐτοὺς τῆς πίστεως αὐτῶν, ἢ ἡ βία μᾶλλον στερεοῖ τὴν διασπῆ.

ΕΘΝΙΚΗ ΜΟΥΣΑ

ΘΑΝΑΤΟΣ ΠΡΩΤΟΚΛΕΦΤΟΥ

Ἀπὸς ἐξέλθαι ἀπὸ τῆ γῆ, καύμενα εἰν' τὰ φτερά του, Κι' ἄλλος ἀπὸς τὸν βῆταγε κι' ἄλλος ἀπὸς τοῦ λέγει.
—Γιὰ πές μας, πές μας σταυρατέ, τί κάνουν οἱ δικοὶ μας;
—Εἶδες ἐμεῖ το σταυρατέ πῶς εἶναι τὰ φτερά μου;
«Ἐστὶ» εἰν' τῆς μάνας τὰ παιδιὰ, τῶν ἀδερφῶν τὰ ἀδέρφια,
Τὰ πρῶτα τοὺς καὶ τὰ καλὰ τὰ πολυαγαπημένα.

—Γιὰ κάστετε, σιγήσετε νὰ διοῦμε ποῖς μᾶς λείπει;
—Μᾶς λείπει ὁ κάλλιος τοῦ σπιτιοῦ, ὁ πρωτονοικοκύρης
Ποῦταν στὸ σπῖτι φλάμπουρο στὴν ἐκκλησιὰ φανάρι·
Τὸ φλάμπουρο τσακίστηκε καὶ τὸ φανάρι σβύστη
Κρίμα σ' ἐκείνον πούπεσε κι' ἄλλοι σ' ἐκείνον πούστάθη.

Εἰς τὴν Μεγάλην Ἑλλάδα

ΙΕ',

Σέρραι.

Εἶναι πολλάκις τὰδεῖν καὶ αὐτὰ τὰ ὀλεθριώτατα πειρ-φιλέστατα εἰς τὴν ψυχὴν ἡμῶν παντὸς κατωρθώματος καὶ χαριεστέρως πάσης εὐτυχίας καὶ ἡ σκληροτάτη τῶν δυστυχιῶν. Ἀνέδραμεν ὡς δρῶς τῆς Πίνδου ὁ Κατοσαντώνης¹, χαρὰ δὲ τοὺς Ἑλλήνας, τρόμος διὰ τοὺς Τουρκαλβανούς· συνελήφθη ὑστερον οὐχὶ τιμίως ὑπὸ τῶν τσοχανταραίων Ἀλῆ τοῦ Τεπελενλῆ. Οἱ δὴ μίμοι ἔθραυσαν διὰ σφύρας τοὺς ἄρμους τοῦ λέοντος τῶν Ἀγρῶν, ἀλλὰ τί ἐκ τούτου; Ὁ Ἀλῆς τὸν εἰς δεξιὰς νικητὴν τῶν στρατευμάτων αὐτοῦ περιέβαλε με σιφάνωμα ἡλιακῶν ἀκτίνων δόξης. Ὁ Δανιὴλ Φῶς κατεδικάζει ὑπὸ ἀχρείου δικαστηρίου εἰς κοπὴν τῶν ὠτων καὶ εἰς δαμοσίαν ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ κύφωτος (pillory), ἀλλ' ὁ ἀγγλικὸς λαὸς περιστοιχίσας τὸ ἱερόμα ὑπερήσπισεν αὐτὸν καὶ τὸν ὕδρεον τῶν ἀντιπάλων, ἔρριπεν αὐτὸ δι' ἀνθρώπων καὶ ἐπλήρωσε τὸ Λονδίνον ἐκ κραυγῶν ἀπαγγέλλων τοῦ κατὰ δίκου τὸν αὖμον εἰς τὸ πύλον, ἐκ τούτου δὲ γιγαντωδὲς στερος ἐξῆλθεν ὁ πολυγραφώτατος ἀνὴρ ὁ ἀθάνατος συγγραφεὺς τοῦ Ῥοβινσῶνος. Τιμὴ διὰ τὰς Ἀθήνας εἶναι ὑπὲρ τὴν νίκην τῆς Σαλαμίνος ἡ ἐγκατάλειψις τῆς πόλεως εἰς τὸν ἀφανισμόν, ὃν ἔφερον ὁ Εἰρῆνης, καὶ ἡ ἐξόχως λάμπουσα εἰς τὴν τῆς Ἱστορίας τῆς Ῥωσσίας εἶναι ὁ ὑπὸ τοῦ πρίγκιπος Ῥοστόφιν γενόμενος ἐμπρησμὸς τῆς Μόσχας.

Μόνον τὰ ἔργα τῆς ὑψηλῆς διανοήσεως, Σιμωνίδου τινος, τὰ ἐπινίκια, Κρατίνου τινος αἰ κωμωδίαί, Πρωτογένους τινος ἡ ζωγραφία τοῦ Ἰαλύσου, Φειδίου τινος ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ Ζεὺς ἀφανίζόμενα ἀπόλλυνται διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος. Διὰ τοῦτο καταρῶμεθα τὴν κτηνωδίαν τῶν παντοίων βαρβάρων, τοῦ Ἀλαρίχου ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γῇ, τῶν Βανδῶν ἐν Ῥώμῃ καὶ Ἀλλαχού, τῶν Ἀράβων, οἵτινες ἐπὶ ἐξ μῆκος ἔκαυον τοὺς κλιβάνους τῆς Ἀλεξανδρείας διὰ τῶν συγγραμμάτων τῆς ἐκεῖ βιβλιοθήκης. Ἀλλως πυρπολοῦντες τὰς πόλεις, δεινροτομοῦντες τὴν ἡμερον βλάστησιν, σφαζόντες ἀπάγοντες εἰς τὸν ἀφανισμόν τοὺς γῆν τινα ἐνοικοῦντας οὐδε κατορθοῦσιν, ἀν οἱ περισθέντες ἐκ τῶν ἐνοίκων τούτων ἐκ ἀθανάτου ἔχουσιν πλάσθαι οὐσίαν· διότι αἱ τοιαῦται πράξεις εἰς κατασχύνῃν εἶναι τῶν φθορέων, τῶν ἐργατῶν τῆς ἐπιδρομῆς τῶν σφαγῶν. Καὶ εἰς τὸ ἀπέραντον μέλλον τὰ μαυρὰ ἐρείπια τοῦ ἐπὶ τοῦ Παρθενίου ὄρους Πηλίου Μουχλίου, ὑπὲρ εἰς μακρὸν χρόνον ἀντέστη κατὰ Μωάμεθ τοῦ κατακτητοῦ, καὶ τοῦ Σουλίου τὰ ὀλιγοστά λείψανα θὰ εἶναι εἰς τιμὴν τοῦ γένους ἡμῶν, εἰς κατασχύνῃν δὲ τῶν βαρβάρων, μαρτύρια κακουργίας καὶ κτηνωδίας, θὰ εἶναι τῆς Μιλήτου, τῆς Ἐφέσου, τῆς Πέλλας, τῶν Δελφῶν, τῆς Ὀλυμπίας ἡ λεηλασία καὶ οἱ ἐρείπια. Ὁδυνήρον εἶναι τὸ θέαμα τῶν Τρικυκλῶν τῆς Θεσσαλίας, ὅτε κατεποντίσθησαν ὑπὸ τοῦ ποταμοῦ Ἐνι-Θέσσης, τὰ εἰς σωρὸν λίθων καὶ δοκῶν ἐκ σεισμοῦ ἐρείπια τῶν ἑκατὸν τριάκοντα οἰκῶν τοῦ ἐν τῇ Λοκρίδι χωρίου Μαλακίνης μετὰ τῶν ἑκατὸν ἐξ αὐτῶν ἐκχωσθέντων πτωμάτων· τὰ τοιαῦτα μόνον δῆγματα ἄγρια λύπης ἔχουσι διὰ τὴν ψυχὴν μας. Ἀλλὰ λησμονοῦμεν τὴν ὁδύνην, χαρὰ

1 Περὶ Κατοσαντώνης ὅρα «Πάτρις» ἔτος 1906 ἀρ. 1.

δὲ πληροῦται ἡ ψυχὴ μας, διότι ἡ ζωώδης φορὰ ἠφάνισεν ὅτι ἡμεῖς ἰδρύσαμεν ὑψηλόν, τὴν Μίλητον τὴν προ-ἀγγελον τοῦ πολιτισμοῦ τῶν Ἀθηναίων, τὴν Ἀλεξανδρείαν, τοῦ μεγάλου ἀλεξανδρεωτικοῦ κόσμου τὴν καθέδραν, τὸ ἐν Ἐπιδωρῷ ἱερὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ με τὸ Πρό-πυλον, τὴν Θόλον, τὰς στοάς, τὸν ναὸν καὶ τὸ ἐν αὐτῷ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τοῦ θεοῦ, ἔργον τοῦ Θερασμῆδους. Εἰς χαρὰν δὲ τῆς ψυχῆς ἡμῶν εἶναι καὶ τῶν Σερρῶν ἡ πυρ-πόλησις, ὅπως καὶ τοῦ Δοξάτου ἡ σφαγὴ καὶ ὁ ἐμπρησμὸς, διότι τῆς δειλίας καὶ τῆς κακουργίας τῶν Βουλγάρων καὶ τῶν Τούρκων πρόκεινται φρικτὰ μαρτύρια.

Εἶχον τύχην ἐξαίρετον φιλοφροσύνης ἐν τῇ Ἑλληνικῷ πάλαι οἱ Βούλγαροι, ὡς σύμμαχοι (ὦ. Θεέ!), πάντες καὶ πάντες ἠδίκουν ἀπὸ τοῦ τελευταίου χοιροβοσκοῦ μέχρι τοῦ ἐκβουλγαρισθέντος τὰ συναισθήματα βασιλέως αὐτῶν Φερδινάνδου, ὅστις ἔκλεψε τοὺς πολιτισμοτάτους τάπητας τοῦ ἐσκι τζαμίου τῶν Σερρῶν, ὅπως ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ διάδοχος Βόγορις τὸν βαρύντιμον δίσκον καὶ τὰλλα μετὰ τοῦ δίσκου χρυσὰ μετὰ πολυτίμων λίθων ποτήρια καὶ λοιπὰ πλουσίους τινὲς Ιουδαίου τῶν Σερρῶν, ὅπως ἐκ Φιλιππουπόλεως ὁ Σλάβτσου Χατζῆ Κάζιτσωφ ἀδελφὸς πρῶτον ὑπουργοῦ, δις ἑκατομμυριοῦχος, ἔλαβεν ὑποθήματα ἐκ τινος καταστήματος ἐκ Δράμας καὶ ἔφυγε πρὸ τοῦ πολέμου κλέψας αὐτά, ὅπως οἱ ἀξιοματικοὶ ἔκλεπτον τὰ ὑποζύγια τῶν Ἑλλήνων ἢ Τούρκων, ὅτε δὲ οὗτοι παρουσιάζοντο πρὸ τῶν διοικητῶν ζητοῦντες αὐτά, οἱ κλέπται ἔλεγον ὅτι οἱ ζητοῦντες εἶχον χάρισθαι ταῦτα εἰς αὐτοὺς, καὶ οἱ διοικηταί, μέτοχοι τῆς ληστείας, ὑβρίζοντες ἀπεδίωκον τοὺς ληστευθέντας, ὅπως οἱ αὐτοὶ βουλγαρομόρφοι καὶ βουλγαριστὴν τὴν ψυχὴν ἔχοντες μορφωμένην ἀξιοματικοὶ ἀγοράζοντες χρήσιμα διὰ τὸν στρατὸν εἰδὴ ἔδιδον εἰς τοὺς πωλοῦντας ἀποδείξεις, ἵνα προσερχόμενοι πρὸ τῶν διοικητῶν λάβωσι τὸ διὰ τὰγορασθέντα χρήμα, ἀλλὰ τὰ ἔγγραφα ἐκεῖνα ἔλεγον περὶ τῆς γυναικὸς, τῆς μητρὸς, τῶν ἀδελφῶν, τῶν θυγατέρων τοῦ πωλήσαντος αἰσχροτάτας ὕβρεις ἀξίας τῆς βουλγαρικῆς γλώσσης καὶ τῆς βουλγαρικῆς ψυχῆς. Καθ' ὅσον δὲ χρόνον διέμειναν ἐν Σέρραις οἱ τοῦ Κιλκίς καὶ τῆς Κρέσνας καὶ τῆς Τσουμαγιάς ὑπερασπιστὰι κατέστρωσαν σχέδια τῶν συνοικιῶν τῶν Ἑλληνικῶν, ἵνα, ἐπειδὴ φαίνεται εἰς τὸν μυχὸν τῆς ψυχῆς τῶν ὑπῆρχεν ἡ πεποίθησις ὅτι θὰ ἐξεδιώκοντο ἐκ τῆς Μακεδονίας, πυρπολήσωσι φεύγοντες αὐτήν.

Τοῦτο καὶ ἐπράξαν οἱ ἀνδρεῖοι.

Καὶ ἔλιγγον προέειπε τῆς φθορᾶς ἡ εἰκὼν.

Οὐδ' αὐτοὶ ὁ Βύρων γράφων τὰ σκότη οὐτε ἄλλη ψυχὴ μελαγχολικὴ εἶναι δυνατόν νὰ γράψῃ εἰκόνα ἀφανισμοῦ, ἐρείπια, συντριμμάτων, ὅποιον τὸ θέαμα σήμερον τῶν Σερρῶν. Δι' ἀδιεξόδου σχεδὸν πανταχοῦ δαιδάλου τῶν ὁδῶν, ὑπὸ τοὺς ἐπικρεμαμένους τρομακτικῶς ἀπειλητικὸς τοίχους τῶν οἰκιῶν, πνιγόμενοι ὑπὸ τῆς βαρείας ὀμίτης τῆς πυρκαϊᾶς, οὐδὲν καθορῶντες ἔχνος ζωῆς, οὐδὲ γαλῆν οὐδὲ σάραν, ἀνερχόμεθα εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Τὴν χαρίεσσαν ὕψιν τοῦ στεφανώματος τῶν ὁρέων, τῆς πρασίνης ἐκ τῆς παντοίας φυτείας πεδιάδος διώκει μακρὰν τὸ θέαμα τὸ ἀπέραντον πέντε χιλιάδων οἰκιῶν εἰς γιγάντια ἐρείπια ὡς σκελετοὺς μεγαθηρίων ἐρριμμένων εἰς τὴν πεδιάδα. Ἀλλ' ἔχει ὁ Θεὸς ἔχει καὶ ἡ Ἑλληνικὴ ψυχὴ ἡ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ τούτου τοῦ δικαίου ἐκάστοτε μεγαλυνομένη τὰς ἐκδικήσεις αὐτῆς. Καὶ ἄλλοτε αἱ Σέρραι ἐξεπορθήθησαν καὶ ἐλεηλατήθησαν ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, ἀλλὰ τὸ γένος ἡμῶν ἐτίμωρσε τοὺς φονικοὺς ληστείας. Ἐπὶ τοῦ πύργου τοῦ ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν Σερρῶν ἀναγινώσκουμεν ἐπιγραφὴν ὅτι ἰδρύθη ἐπὶ Βασιλείῳ Β' τοῦ Βουλγαροκτόνου. Οἱ βουλγαροκτόνοι οἱ τιμωροὶ ἐφάνησαν πάλιν συντρίψαντες τοὺς κακούργους μέχρι τοῦ Ῥί-

λου· ἀλλ' ἡ ἐκδικήσις δὲν ἐπεράνη· τὸ γένος ἡμῶν πρέπει ν' ἀπαλειφῇ αὐτοὺς ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς χερσονήσου, αὕτη μάλιστα ἡ νεότης τῶν Σερρῶν στρατευόμενοι καὶ ἐθελονταὶ ἐπὶ ἀς ἐτοιμάζονται διὰ τὸν ὑπὲρ πάντων ἀγῶνα.

(ἀκολουθεῖ)

ΑΠΟΣΠΑΣΘΕΙΣΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΧΟΥΣΕΪ'Ν ΑΓΑΣ-ΜΙΧΑΗΛ

Β'.

Ἡ σπουδαία αὕτη μέριμνα καὶ ἐπιμονὴ πρὸς ἀσφαλὴ καὶ βεβαίαν ἐξίχνιασιν παντὸς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν σχετικοῦ κατέλαβε τὸν Χουσεῖν-ἀγᾶν ἐν Χανίοις τὴν μεγάλην τοῦ Πάσχα ἡμέραν. Ὁρεῖλε δ' ἐκ παντὸς τρόπου νὰ κοινωνήσῃ τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, καὶ ἐπὶ τούτῳ δὲν ἐδίστασε νὰ ὑπεισδύσῃ εἰς τὸν μοναδικὸν ἐν τῇ πόλει καὶ πενιχρὸν τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων ναόν, παρατηρήσας τὴν ἐν αὐτῷ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ ἐκ τοῦ φόβου ἐρημίαν. Ἐν τούτοις οἱ ἐκκλησιαζόμενοι εὐαρίθμοι, ἰδόντες αὐτὸν, ἤρξαντο οἱ μὲν νὰ τρέμωσι καὶ σταυροκοπῶνται, οἱ δὲ νὰ ἀποσύρωνται καὶ ἀπερχώνται, θεωρήσαντες αὐτὸν πρόδρομον ἐφόδου γενικωτέρως καὶ καταστροφῆς. Ἀλλ' ὁ Χουσεῖν-ἀγᾶς διωλίσθησεν, εἰρησεν οὕτως εἰπεῖν ἀφανὴς καὶ ἀόρατος μέχρι τῆς ἀριστερᾶς τοῦ ἱεροῦ πύλης. Ἐνταῦθα στάς ἐξέβαλε τὰ ἐν τῇ σφοῦ αὐτοῦ ὕψι, καὶ θείας αὐτὰ ἡσύχως καὶ ἀσφορητῇ χαρμῇ καὶ συσταλῇ ἐν τῇ γωνίᾳ, προεκάλει διὰ νευμάτων, προτείνων τὴν κεφαλὴν συνεχῶς ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ μετ' ἐπιτηδείας προφυλάξεως, τὸν ἱεουργοῦντα Κυδωνίας Καλλίνικον, ὅπως κοινωνήσῃ αὐτόν. Τούτου τέλος ἐπιτηδείως καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀόρατως γενομένου, ἀπέπητ σχεδὸν ὁ τέως νομιζόμενος φεβερὸς καὶ τρομερὸς καὶ κορυφαῖος τῶν ξεκουκουλώτων γε-νιτσαρῶν Χουσεῖν-ἀγᾶς, ἀφίς καταπληκτοὺς τοὺς ἐκκλησιαζόμενους, ὧν οἱ μὲν ἐνόμιζον, ὅτι εἶδον ὄραμα, οἱ δ' ὅτι κατασκοπεύσας ἀπῆλθεν, ὅπως ὁδηγήτῃ εἰς τὸν ναὸν τοὺς ὀρτάκιδες καὶ ἀρκαντάσιδες του.

Ἀλλ' ὁ Χουσεῖν-ἀγᾶς ἐξελθὼν τοῦ ναοῦ δὲν ἐνόει νὰ ἀπέλθῃ ἡ ἀφοῦ τελείως καὶ τυπικῶς ἤθελε τελέσῃ πάσας τὰς κατὰ τὸ Πάσχα καὶ κατ' οἶκον τελούμενας διατυπώσεις, ὡς ἔθος ἦν καὶ αὐτῷ ἐν Κουσέ, ὅπου ἐν ναοῖς καὶ ἀγιαστηρίοις ὑπαγεῖσι καὶ ἀποκρύφοις ὕμνοι τὸν Θεὸν τῶν πατέρων, καὶ ἐν τῷ ἡγεμονικῷ αὐτοῦ οἴκῳ διεξῆγε πάντα τὰ κατὰ τὰς χριστιανικὰς ἐορτάς εἰθισμένα. Ἐν Χανίοις τότε δὲν κατόικουν πολλοὶ χριστιανικοὶ οἰκογενεῖαι, πολλὰ αὐτῶν ἐκ μαύρων καὶ πικρῶν χρόνων ἡ ἐξαφανισθεῖσα ἡ εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν ἐκφυγοῦσα ἡ καὶ ἐν ἀγροῖς ἔσω τὸ πολὺ διαιωμένοι, ὡς ἡ τοῦ Ρικάκη, τοῦ Μανώλα τοῦ Ζιμβράκη καὶ ἄλλαι.

Ἐντὺς τῆς πόλεως παρέμενον συνεσταλμένοι καὶ ἀνά πᾶν βῆμα τοῦ ἀμειλίχτου συμπολίτου ξεκουκουλώτου ὑποτρέμουσαι πᾶν ὀλίγον ἀλλὰ τὰ μάλα διαπρεπεῖς, οἱ αἱ τοῦ Χατζῆ-Νικολοῦ, τοῦ Γραμματικοῦ, τοῦ ντετοράκη Ν. Ρενιέρη, τοῦ Ἠλιάκη, τοῦ Σπαντῆ, τοῦ Δανέζη, τῶν Κυδωνιάδων, τοῦ Χατζῆ-Τζαννῆ, Ρενιέρου καὶ τούτου τὴν καταγωγὴν, καὶ ἄλλων τινῶν. Αἱ πλεῖστοι δ' αὐτῶν ἦσαν συνφιμισμένοι περὶ τὴν ἐπισκοπὴν καὶ τὸν εἰρημένον μικρὸν τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων ναόν. Ὁ Χουσεῖν-ἀγᾶς λοιπὸν τούτο γινώσκων, καὶ μὴ θέλων νὰ ἐκθέσῃ εἰς κίνδυνον προφανέστερον τὸν αἰδίδμον Κυδωνίας Καλλίνικον, παροικιοῦντα καὶ αὐτὸν ἐκεῖ ὡσαύτως, καὶ τὴν προτερίαν μετ' ἐξομολόγησιν πνευματικὴν τε καὶ φιλικὴν δόντα εἰς αὐτὸν τὴν εὐλογίαν καὶ τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν, ἀναπηδήσας ἐκρυσσε μυστηριωδῶς τὴν θύραν τοῦ τελευταίου ἐκ τῶν ἀνωτέρω.

